

Aan De heer B. de Winter
Amsterdamseweg 71
6712 GH Ede

Datum 29 oktober 2009
Ons kenmerk V/2009016905
Onderwerp Wob verzoek

Geachte heer De Winter,

Bij brief van 1 februari jl. heeft u bij het ministerie van Algemene Zaken een verzoek om informatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingediend. Dat ministerie heeft uw verzoek ter behandeling naar mij doorgeleid. Ik beantwoord uw verzoek voor zover dat betrekking heeft op documenten die onder mijn ministerie berusten.

U stelt dat RTL recentelijk heeft gepubliceerd uit documenten die betrekking hebben op de beslissing politieke steun te verlenen aan de inval in Irak. U stelt voorts dat RTL daarvoor een gerechtelijke procedure zou hebben gevoerd. U verzoekt afschrift te ontvangen van deze documenten, alsmede stukken die betrekking hebben op de vermeend gevoerde gerechtelijke procedure. Voor zover noodzakelijk beroept u zich ter verkrijging van deze documenten op de Wob. Aangaande uw verzoek bericht ik als volgt.

Indien documenten via een Wob procedure openbaar zijn gemaakt, impliceert dit dat deze documenten voor een ieder openbaar zijn geworden, niet slechts voor de indiener van een daartoe strekkend verzoek. Daaruit volgt dat u geen beroep op de Wob hoeft te doen om inzage in dergelijke documenten te verkrijgen. Uw verwijzing naar RTL kan ik echter niet volgen. Inderdaad heeft RTL ter zake van deze bestuurlijke aangelegenheid een Wob verzoek gedaan, maar de beslissing (in eerste aanleg) op dat verzoek is 20 maart 2009 genomen, derhalve eerst na uw aanvraag. Een gerechtelijke procedure is te dien aanzien niet geëntameerd. Dit verzoek heeft er overigens niet toe geleid dat documenten openbaar zijn gemaakt.

Wel zijn door mijn ministerie in het kader van een Wob verzoek van het NRC reeds in 2004 enige documenten openbaar gemaakt. Die documenten zijn nadien in 2008 en 2009 op verzoek eveneens aan RTL en De Volkskrant verzonden. Ik veronderstel daarom dat uw verwijzing betrekking heeft op die documenten.

Datum 29 oktober 2009
Ons kenmerk V/2009016905

In bijlage bij dit besluit treft u deze documenten aan, alsmede het initiële besluit waarmee de documenten openbaar zijn gemaakt. In dat besluit is overzichtelijk aangegeven welke documenten het betreft.

Hiermee hoop ik u voldoende te hebben geïnformeerd.

De minister van Defensie
voor deze,
De secretaris-generaal,

drs. A.H.C. Annink

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit bezwaar indienen bij de minister van Defensie. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan de Commissie advisering bezwaarschriften Defensie (t.a.v. de Directie Juridische Zaken), Postbus 20701, 2500 ES Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, een dagtekening bevatten en van de naam en het adres van de indiener zijn voorzien. Uit het bezwaarschrift moet duidelijk blijken tegen welk besluit en op welke gronden bezwaar wordt gemaakt.

Defensie

Aan

Datum 27 mei 2004
 Ons kenmerk V2004/000444
 Onderwerp Wob-verzoek Irak (onderdeel C)

Geachte heer

Op 29 april jl. heeft u, met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (Wob), verzocht om een groot aantal documenten die, kort gezegd, betrekking hebben op de Nederlandse (politieke) steun aan de Amerikaanse aanval op Irak, alsook documenten die betrekking hebben op de militaire dreiging die uitging van Irak. Uw verzoek bestaat uit vijf onderdelen en u heeft gevraagd of deze als separate Wob-verzoeken kunnen worden behandeld. Met betrekking tot de documenten onder A en B van uw verzoek: deze documenten bevinden zich bij de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD). Eventuele openbaarmaking van deze informatie vindt niet plaats op grond van de Wob maar op grond van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (WIV). Een beslissing op onderdeel D en E volgt binnenkort. Uw wordt over de voortgang hiervan op de hoogte gehouden door de Wob-functionaris.

Deze beslissing heeft betrekking op onderdeel C van uw verzoek. U vraagt om inzage in 'alle documenten aanwezig op het ministerie in de ruimste zin van het woord betrekking hebbende op de militaire dreiging van Irak, waaronder de mogelijke aanwezigheid van massavernietigingswapens, alsmede alle documenten die betrekking hebben op de besluitvorming over de politieke steun van Nederland aan de oorlog in de periode 27 januari 2003 - 31 maart 2003'. In antwoord op uw verzoek bericht ik u als volgt.

Het wettelijk kader

Artikel 3 lid 1 van de Wob stelt: 'Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan.' Lid 3 van dit artikel stelt: 'Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11'.

Absolute weigeringsgronden

Artikel 10 lid 1 aanhef en onder b stelt: 'Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voorzover dit (...) de veiligheid van de staat zou kunnen schaden.

Voor deze categorie uitzonderingsgronden geldt dat het bestuursorgaan alleen op de aanwezigheid ervan behoeft te wijzen om een weigering van informatie te motiveren.

Relatieve uitzonderingsgronden

Artikel 10 lid 2 aanhef en onder a stelt: 'Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen (...) het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties.'

Gelet op de totstandkomingsgeschiedenis van deze weigeringsgrond is voor de toepasseijkheid daarvan niet noodzakelijk dat een verslechtering van de goede betrekkingen als zodanig valt te voorzien, doch is reeds voldoende indien voorzienbaar is dat door de gevraagde openbaarmaking het internationale contact op punten moeizamer zal gaan lopen.

Bij beantwoording datum, ons kenmerk en onderwerp vermelden.

Intern beraad

Artikel 11 lid 1 van de Wob stelt: 'Ingeval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen'. Een persoonlijke beleidsopvatting is volgens artikel 1 onder f: 'een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en daartoe door hen aangevoerde argumenten'.

Van intern beraad is sprake wanneer degenen die de betrokken stukken hebben opgesteld of de inhoud ervan voor hun rekening hebben genomen, de bedoeling hebben gehad dat ze zouden dienen voor zichzelf of voor het gebruik door anderen binnen de overheid. Uit wetgeschiedenis, jurisprudentie en doctrine blijkt dat de in artikel 11 van de Wob opgenomen beperking van de openbaarheid beoogt te bewerkstelligen dat ambtenaren bij vormgeving van beleid in alle vrijheid hun gedachten en opvattingen kunnen uiten. Zij moeten daaraan ongehinderd en openhartig hun mondelinge dan wel schriftelijke bijdrage kunnen leveren zonder de vrees dat hun opvattingen door openbaarmaking kunnen worden uitgespeeld tegen die van in het bijzonder politiek verantwoordelijken. Uitgangspunt is derhalve dat de persoonlijke beleidsopvattingen in beginsel niet openbaar worden gemaakt.

Het kan zijn dat de persoonlijke beleidsopvattingen dermate met de overige tekst verweven zijn dat het onmogelijk is deze te scheiden van de overige tekst.

Uw verzoek

De zoekslag naar de door u gevraagde documenten heeft het volgende opgeleverd:

	Soort	Van	Aan	Datum	Inhoud
1.	nota	DJZ	Minister	28/1/03	juridische kaders deelname oorlog Irak
2.	code	BZ	DVB (BZ)	7/2/03	gespreksverslag De Hoop Scheffer met Powell
3.	nota	DAB	Minister	11/2/03	overleg met Duitsers over mogelijk actie Irak
4.	nota	DJZ	Minister	17/2/03	nota n.a.v. een kort geding tegen de premier over Irak
5.	bundel	DAB	Minister	18/2/03	bundel t.b.v. debat over Irak
6.	code	BZ	DAM (BZ)	4/3/03	Irak/UNMOVIC/wapeninspecties
7.	nota	DAB	Minister	6/3/03	aandachtspunten voor ministerraad inzake Irak
8.	bundel	DAB	Minister	17/3/03	aandachtspunten voor Minister t.b.v. Ministerraad
9.	e-mail	BZ	Stas (BZ)	18/3/03	commentaar BZ op speech Bush d.d. 17.3.04
10.	bundel	DAB	Minister	18/3/03	o.a. spreekpunten voor de Minister t.b.v. debat TK
11.	verslagen van de ambtelijke en ministeriële stuurgroep 'resolutie 1441', vanaf 25 maart 2003 genaamd ambtelijke en ministeriële stuurgroep 'Irak'. In de periode tussen 27 januari 2003 en 31 maart 2003 kwamen deze stuurgroepen eens per week bijeen.				

- Deze nota van de directie juridische zaken aan de minister schetst de juridische kaders van een mogelijke inzet van Nederlandse eenheden bij een aanval op Irak. Het is een document bestemd voor intern beraad. Conform artikel 11 van de Wob worden de persoonlijke beleidsopvattingen uit het document niet openbaar gemaakt. De persoonlijke beleidsopvattingen zijn verder zodanig verweven met de feitelijke gegevens dat zelfstandige informatieverschaffing over laatstgenoemde gegevens niet mogelijk is.
- Dit van het ministerie van Buitenlandse Zaken afkomstig codebericht is een gespreksverslag tussen de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken, de heer De Hoop Scheffer en de minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten, de heer Powell. Het contact tussen bewindslieden van verschillende landen kan alleen soepel verlopen indien de inhoud van de gesprekken vertrouwelijk blijft. Openbaarmaking van deze informatie zou de betrekkingen met,

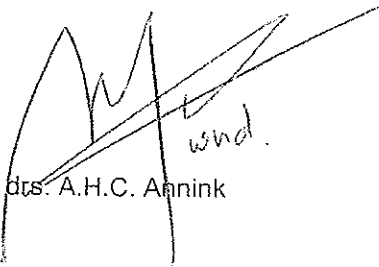
- in casu, de Verenigde Staten schaden. Het belang van openbaarheid weegt hiertegen niet op. Op grond van artikel 10 lid 2 onder a wordt dit document niet openbaar gemaakt.
3. Deze nota heeft alleen gedeeltelijk betrekking op uw verzoek. Het gaat om een mondeling onderhoud tussen de Directeur Algemene Beleidszaken van het Nederlandse ministerie van Defensie en zijn Duitse collega, generaal-majoor Ploeger (dat plaats had op 7 februari 2003). Deze nota is de schriftelijke neerslag van dit gesprek en behelst een uiteenzetting van het Duitse standpunt inzake de op handen zijn oorlog tegen Irak. Voor dit document geldt dezelfde motivering als onder 2, namelijk dat openbaarmaking door een Nederlands bestuursorgaan van de Duitse positie inzake de oorlog tegen Irak, de betrekkingen met dit land zal schaden. Het belang van openbaarheid van deze informatie weegt hier niet tegenop. Op grond van artikel 10 lid 2 onder a wordt dit document niet openbaar gemaakt.
  4. Deze nota van de directie juridische zaken aan de minister heeft betrekking op een kort geding dat tegen o.a. de Staat is aangespannen ten aanzien van de kwestie Irak. Het document is opgesteld ten behoeve van intern beraad. Conform artikel 11 van de Wob zijn de persoonlijke beleidsopvattingen uit het document onleesbaar gemaakt.
  5. Deze bundel is opgesteld ten behoeve van het Kamerdebat over Irak. Slechts het eerste deel, over de bijeenkomst van de regeringsleiders van de Europese Unie, is relevant in het licht van uw verzoek. Deze informatie treft u aan als bijlage bij de beslissing.
  6. Dit van het ministerie van Buitenlandse Zaken afkomstig codebericht is een gespreksverslag tussen BZ en Demetrius Perricos, een VN wapeninspecteur in Irak. Voor dit document geldt dezelfde motivering als onder 2, namelijk dat openbaarmaking door een Nederlands bestuursorgaan van een vertrouwelijk gesprek met een VN-functionaris de betrekkingen met deze organisatie zal schaden. Het belang van openbaarheid van deze informatie weegt hier niet tegenop. Op grond van artikel 10 lid 2 onder a wordt dit document niet openbaar gemaakt.
  7. Deze nota van de Directie Algemene Beleidszaken aan de minister is opgesteld ten behoeve van intern beraad. De persoonlijke beleidsopvattingen in het document zijn, conform artikel 11, onleesbaar gemaakt. De nota heeft drie bijlagen. De eerste bijlage is een vertrouwelijk codebericht van het ministerie van Buitenlandse Zaken over het overleg dat binnen de NAVO heeft plaatsgehad inzake steun aan Turkije op grond van artikel 4 van het NAVO-verdrag. Openbaarmaking door een Nederlands bestuursorgaan van deze vertrouwelijke informatie, afkomstig van de NAVO zou de betrekkingen met deze organisatie schaden. Het belang van openbaarheid weegt hier niet tegenop. Op grond van artikel 10 lid 2 onder a wordt deze bijlage niet openbaar gemaakt. De overige twee bijlagen treft u bij deze brief aan.
  8. Deze bundel is opgesteld ten behoeve van een ministerraad over Irak. Slechts een deel van de bundel heeft betrekking op uw Wob-verzoek. Het betreft hier het eerste gedeelte van de nota van de DAB aan de minister, alsook een nota van DJZ aan de minister. Conform artikel 11 van de Wob zijn de persoonlijke beleidsopvattingen uit beide documenten onleesbaar gemaakt.
  9. In deze e-mail van het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt een appreciatie gegeven van de toespraak van de president van de Verenigde Staten op 17 maart 2003. De tekst van de toespraak is openbaar en treft u als bijlage bij deze beslissing aan. De appreciatie is een persoonlijke beleidsopvatting van de steller van het document en wordt met een beroep op artikel 11 niet openbaar gemaakt.
  10. Deze bundel is opgesteld ten behoeve van het Kamerdebat over Irak op 18 maart. Slechts een deel van de bundel heeft betrekking op uw Wob-verzoek. De spreekpunten van de minister, de verklaring van de minister-president alsook een fiche over 'de medewerking van Irak aan de wapeninspecties' en de 'NL militaire betrokkenheid bij het optreden tegen Irak' treft u als bijlage bij deze beslissing aan. De dagelijkse update van het ministerie van Buitenlandse Zaken is een vertrouwelijk document. Het bevat de standpunten van diverse landen en internationale organisaties ten opzichte van het Irak conflict. Openbaarmaking door een Nederlands bestuursorgaan van deze vertrouwelijke informatie zou de betrekkingen met deze landen en organisaties schaden. Op grond van artikel 10 lid 2 onder a wordt deze bijlage niet openbaar gemaakt.
  11. Voorafgaand aan de oorlog tegen Irak is een tijdelijke ministeriële stuurgroep in het leven geroepen. Zitting hadden die ministeries voor welke een mogelijk militair conflict met Irak gevolgen zou kunnen hebben. De vergaderverslagen betreft de terugkoppeling van de verschillende ministeries over voortgang in hun dossiers. Wat betreft de reikwijdte van uw verzoek is slechts een deel van deze terugkoppeling relevant. Een aantal bepalingen uit de Wob verzet zich tegen openbaarmaking van deze informatie. Allereerst zijn deze verslagen documenten opgesteld ten behoeve van interne beraad. De hierin vervatte informatie zijn de persoonlijke beleidsopvattingen van de betrokken functionarissen. Op grond van artikel 11

worden deze opvattingen niet openbaar gemaakt. Daarnaast is een groot deel van de informatie die door het ministerie van Buitenlandse Zaken is ingebracht een verslaglegging van de besprekingen in diverse internationale fora. Het zou de betrekkingen met de verschillende landen en internationale organisaties schaden wanneer deze informatie door ons openbaar zou worden gemaakt. Op grond van artikel 10 lid 2 onder a wordt deze informatie niet openbaar gemaakt. Tenslotte staat in deze verslagen informatie die raken aan de veiligheid van de Staat. In de aanloop naar en gedurende het conflict in Irak is een aantal maatregelen getroffen ter bescherming van Nederlandse belangen. Openbaarmaking van deze informatie kan de veiligheid van de Staat schaden en vindt daarom op grond van artikel 10 lid 1 onder b niet plaats.

Twee documenten verdienen nog apart vermelding. Beide zijn opgesteld ten behoeve van voornoemde stuurgroepen. Het gaat om een conceptcommunicatieplan, d.d. 12.2.2003 en een woordvoeringslijn 'Irak', d.d. 27.2.2003. Beide documenten zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en bevatten persoonlijke beleidsopvattingen die zodanig verweven zijn met de feitelijke gegevens dat zelfstandige informatieverschaffing over laatstgenoemde gegevens niet mogelijk is. Op grond van artikel 11 worden deze twee documenten niet openbaar gemaakt.

De Minister van Defensie
Voor deze,

De secretaris-generaal,

drs. A.H.C. Annink

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken bij de Commissie Advisering Bezwaarschriften Defensie (t.a.v. de directie juridische zaken), Postbus 20701, 2500 ES Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, een dagtekening bevatten en van de naam en het adres van de indiener zijn voorzien. Uit het bezwaarschrift moet duidelijk blijken tegen welk besluit en op welke gronden bezwaar wordt gemaakt.

Nota

Defensie

Ministerie van Defensie

CO/DJZ
UB

Kalvermarkt 32
2511 CB Den Haag
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
Telefoon 87258

Aan: de Minister
de Staatssecretaris
Door tussenkernst de Secretaris-Generaal
Afschrift aan de Chef Defensiestaf
de Directeur Algemene Beleidszaken
de Directeur Voorlichting

Datum: 17 februari 2003
Ops kenmerk: C 2003 / 206 2003000 578
Onderwerp: Kort geding Irak

DAB2003000046
18-02-2003

Op vrijdag a.s. zal in Amsterdam een kort geding dienen rond het Nederlandse beleid ten aanzien van de kwestie Irak waaraan de Staat (Ministeries van Buitenlandse Zaken en van Defensie), de heer J.P. Balkenende persoonlijk en de heer Wouter J. Bos persoonlijk zijn gedagvaard. Gaarne informeer ik U hierover als volgt.

Het kort geding vormt de nieuwste schakel in een keten van rechtszaken die sinds 1998 door hetzelfde advocatenkantoor zijn aangespannen. Hoewel het betreffende advocatenkantoor aanvankelijk procedeerde namens een aantal vredesorganisaties, ageert men in de laatste paar zaken ook namens eisers in het betreffende land. De meeste van deze zaken betroffen het handelen van Nederland en de NAVO op de Balkan. Daarnaast procedeerde men in één zaak tegen het Nederlandse beleid terzake van Afghanistan. De eerste zaak die in 1998 werd aangespannen betrof overigens eveneens een kort geding rond de kwestie Irak en werd gehouden in 1998 - 1999. Al deze zaken betreffen schadeclaims wegens vermeende onrechtmatige overheidsdaden. Hoewel een aantal zaken tot en met de Hoge Raad (cassatie) zijn uitgeprocedeerd, zijn de eisen steeds afgewezen.

Defensie

Ministerie van Defensie

CO/DJZ
LB

Datum 17 februari 2003

Ons kenmerk

De Directeur Juridische Zaken,

Dr. S. B. Ybema

(ZONDER BIJLAGEN ONGERUBRICEERD)

E-1

Ministerie van Defensie

Directie Algemene
Beleidszaken

Postbus 20701
2500 ES Den Haag
Telefoon +31(0)703187104
www.mindef.nl

Defensie

Nota

Aan Minister
Staatssecretaris

Dit v SG
Afschrift aan CDS
DJZ
DGFC

Datum 18 februari 2003
Omschrijving DAB2003000045
Onderwerp Debat Irak

Hierbij bied ik enkele achtergrondfiches en relevante documenten aan ten behoeve van een debat over Irak. Tijdens de regeling van de werkzaamheden in de Tweede Kamer hedenmiddag (14.00 uur) moet duidelijk worden of dit debat vandaag of morgen wordt gehouden. Puntsgewijze spreekpunten volgen zo spoedig mogelijk.

Debat

Het debat zal in het teken staan van

- 1 de bijeenkomst van de regeringsleiders van de Europese Unie, 17 februari,
- 2 het besluit van het *Defense Planning Committee* (DPC) over Navo-planning voor hulp aan Turkije,
- 3 de doorvoer van Amerikaans materieel en personeel over Nederlands grondgebied

Ad 1

In reactie op het tussenrapport van Blix en El Baradei, heeft Nederland tijdens de ingelaste bijeenkomst van EU-regeringsleiders in Brussel een VN-resolutie bepleit waarin Irak een ultimatum wordt gesteld. De verklaring van de regeringsleiders is gevoegd. Hoewel een ultimatum hierin geen deel uitmaakt, beoogt zij wel de politieke en militaire druk op Irak op te voeren. In dat verband wordt de "military build-up" beschouwd als een essentieel "if we are to achieve the full cooperation we seek".

Conclusions European Council 17-02-2003

The European Council held an extraordinary meeting to discuss the crisis over Iraq. Its members also met with the UN Secretary General Kofi Annan.

We reaffirm the conclusions of the GAERC of 27 January and the terms of the public demarche of 4 February 2003 to Iraq which remain valid.

The way the unfolding of the situation in Iraq will be handled will have an important impact on the world in the next decades. In particular, we are determined to deal effectively with the threat of proliferation of weapons of mass destruction.

We are committed to the United Nations remaining at the centre of the international order. We recognize that the primary responsibility for dealing with Iraqi disarmament lies with the Security Council. We pledge our full support to the Council in discharging its responsibilities.

The Union's objective for Iraq remains full and effective disarmament in accordance with the relevant UNSC resolutions, in particular resolution 1441. We want to achieve this peacefully. It is clear that this is what the people of Europe want.

War is not inevitable. Force should be used only as a last resort. It is for the Iraqi regime to end this crisis by complying with the demands of the Security Council.

We reiterate our full support for the ongoing work of the UN inspectors. However, inspections cannot continue indefinitely in the absence of full Iraqi cooperation. This must include the provision of all the additional and specific information on the issues that have been raised in the inspectors' reports.

Baghdad should have no illusions: it must disarm and cooperate immediately and fully. Iraq has a final opportunity to resolve the crisis peacefully. The Iraqi regime alone will be responsible for the consequences if it continues to float the will of the international community and does not take this last chance.

We recognize that the unity and firmness of the international community, as expressed in the unanimous adoption of resolution 1441, and the military build-up have been essential in obtaining the return of the inspectors. These factors will remain essential if we are to achieve the full cooperation we seek.

We will work with the Arab countries and the League of the Arab nations. We will encourage them separately and jointly, to bring home to Saddam Hussein the extreme danger of miscalculation of the situation and the need for full compliance with resolution 1441. We support Turkish regional initiatives with the neighbours of Iraq and Egypt.

In this regional context, the European Union reiterates its firm belief in the need to invigorate the peace process in the Middle East and to resolve the Israeli-Palestinian conflict. We continue to support early implementation of the roadmap endorsed by the Quartet. Terror and violence must end. So must settlement activity. Palestinian reforms must be speeded up and, in this respect, President Arafat's statement that he will appoint a Prime minister is a welcome step in the right direction.

The unity of the international community is vital in dealing with these problems. We are committed to working with all our partners, especially the United States for the disarmament of Iraq, for peace and stability in the region and for a decent future for all its people.

Defensie

24

Nota

Aan Minister
Staatssecretaris

voorrapne

Dit v
Afschrift aan SG
CDS
DJZ

Datum 6 maart 2003 7/3 atw.
Oms kenmerk DAB2003000146
Onderwerp Ministerraad: Irak

Ten behoeve van de discussie in de ministerraad over Irak ga ik hieronder kort in op de belangrijkste aandachtspunten. Naar aanleiding van de discussie van vorige week heeft Buitenlandse Zaken voorts een uitvoerig pakket met achtergrondinformatie samengesteld.

Internationale besluitvorming

In de internationale diplomatie is het eindspel begonnen. De ministers van Buitenlandse Zaken van Frankrijk, Duitsland en Rusland hebben in een gezamenlijke verklaring laten weten niet mee te zullen werken aan een nieuwe resolutie. Morgen zullen Blix en El-Baradei opnieuw rapport uitbrengen aan de VN-Veiligheidsraad, die daarover volgende week vergadert. De VS zullen de komende dagen mogelijk belangrijke knopen doorhakken en afstemmen op militair optreden binnen enkele weken, al dan niet gesteund door een nieuwe resolutie van de VN-Veiligheidsraad. Verwacht wordt dat president Bush volgende week een toespraak over Irak houdt. Minister van Buitenlandse Zaken Powell maakte gisteren tijdens een toespraak voor de CSIS duidelijk dat Irak resolutie 1441 al heeft geschonden, dat de afgelopen maanden is gebleken dat Hussein nog altijd weigert afstand te doen van massavernietigingswapens en de VN-wapeninspecteurs om de tuin leidt, en dat er vanuit Amerikaans oogpunt geen reden is hem hiervoor nog veel tijd te gunnen:

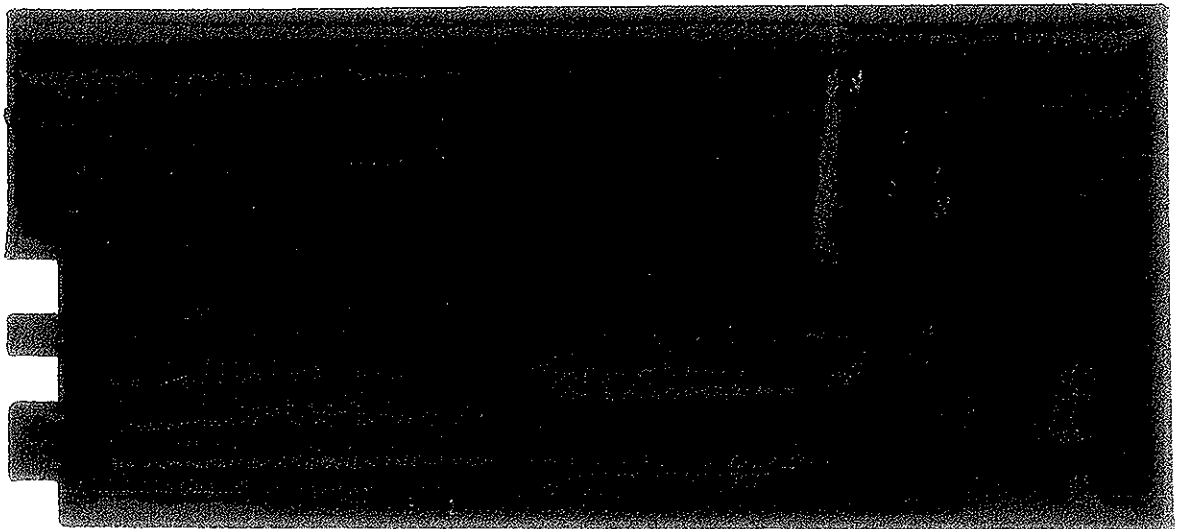
The goal of the United States remains the Security Council's goal: Iraq's disarmament. One last opportunity to achieve it through peaceful means remains open to Saddam Hussein, even at this late hour. What we know for certain, however, is that Saddam Hussein will be disarmed. The only question before us now is how. The question remains as it was at the beginning: Has Saddam Hussein made that strategic choice? He has not and we will see in the next few days whether or not he understands the situation he is in and he makes that choice. And that is the argument we will be taking to the Security Council.

Bij beantwoording datum, oms kenmerk en onderwerp vermelden

Minister
7/3/03
342 4/3

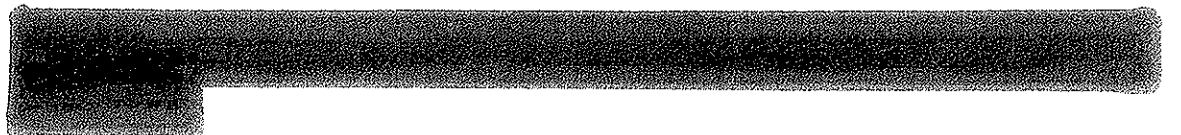
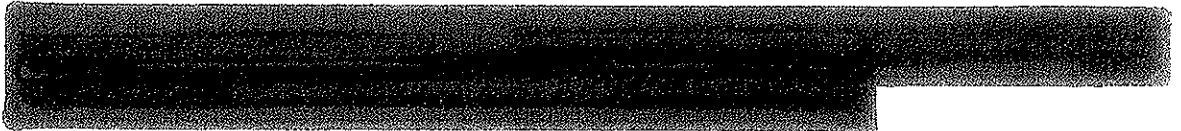
B. Grootenboer	
7-3-2003	D2003000 750

Datum 6 maart 2003
Dns kenmerk DAB2003000146

Vervolgens worden in elk van deze scenario's de gevolgen van militair ingrijpen op verschillende terreinen voor zover mogelijk in kaart gebracht (bijv. de VN, de regio, Europese samenwerking, e.d.).

Besluitvorming in Nederland

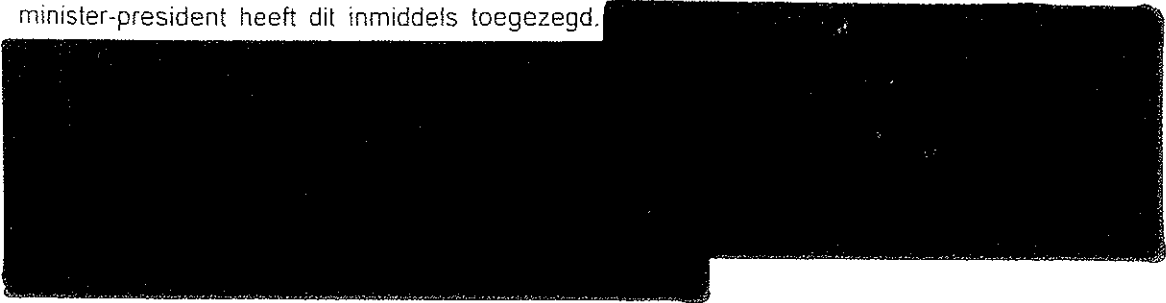
Als de regering besluit tot een militaire bijdrage zullen de Staten-Generaal hiervan op de hoogte moeten worden gesteld op grond van artikel 100 van de Grondwet. Buitenlandse Zaken en Defensie werken nu aan een dergelijke *artikel-100-brief* waarvan het eerste concept begin volgende week beschikbaar moet zijn. Het toetsingskader is van toepassing.

Eerste Kamer

Op 4 maart jl. heeft de vwd. voorzitter van de *Eerste Kamer*, Erik Jurgens, in een brief aan de minister-president de behoefte uitgesproken aan verduidelijking van de positie van de Eerste Kamer bij het politieke overleg over Irak (zie bijlage). Het College van Senioren verzocht de regering de Eerste Kamer tegelijkertijd met de Tweede Kamer schriftelijk op de hoogte te

Datum 6 maart 2003
Ons kenmerk DAB2003000146

houden in het geval van een situatie "op basis van artikelen 96 en 100 van de Grondwet". De minister-president heeft dit inmiddels toegezegd.

DE DIRECTEUR ALGEMENE BELEIDSZAKEN.

L.F.F. Casteleijn
drs. L.F.F. Casteleijn

bylage

MINISTER-PRESIDENT

Prof. mr. E.C.M. Jurgens
Wvd. Voorzitter van de
Eerste Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Kenmerk: 03M451322

Den Haag, 6 maart 2003

Amice,

Veel dank voor uw brief van 4 maart jongstleden, waarin u terecht aandacht vraagt voor de positie van de Eerste Kamer in de kwestie Irak.

De regering acht het van groot belang dat de beide Kamers der Staten-Generaal optimaal worden geïnformeerd over het internationale beleid of voornemens in dat kader. Daarom is het vast gebruik dat brieven van regeringszijde aan de Tweede Kamer ook in afschrift aan uw Kamer worden gestuurd.

Op uw vraag of de Regering thans aanleiding ziet om de Staten-Generaal te informeren op basis van de artikelen 100 en 96 van de Grondwet, kan ik als volgt antwoorden. Artikel 96 is niet aan de orde. Voor wat betreft artikel 100 zal de regering de Staten-Generaal informatie verschaffen als die situatie zich voordoet.

Voor de standpuntbepaling van de regering betreffende Irak tot dus ver en de informatie daarover aan de Staten-Generaal, verwijs ik naar brieven die de regering terzake aan de Staten-Generaal heeft gericht en hetgeen de regering heeft toegelicht in het overleg dat daarover is gevoerd.

Zoals u bekend, heeft de regering vanaf het begin vooropgesteld het politiek wenselijk te vinden dat een eventueel militair optreden tegen Irak berust op een nieuwe resolutie van de Veiligheidsraad. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe de Veiligheidsraad zal oordelen over de naleving door Irak van resolutie 1441 en over de thans voorliggende tweede resolutie.

Zodra over deze zaken duidelijkheid bestaat, zal de regering de Staten-Generaal op beargumenteerde wijze in kennis te stellen van haar nadere standpuntbepaling.

Mr. dr. J.P. Balkenende

VOORZITTER

Spaard

cc - SG
- PSG
- SWA
- BRO

De Minister-President,
Minister van Algemene Zaken
mr.dr. J.P. Balkenende
Binnenhof 19
2513 AA Den Haag

origineel naar PAZ-M

Den Haag, 4 maart 2003

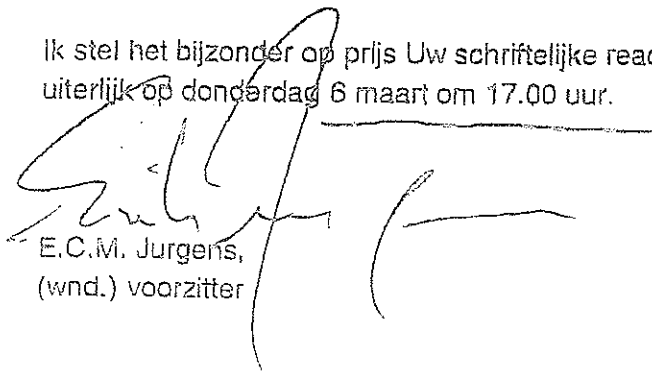
Amice,

Binnen de Eerste Kamer is naar aanleiding van de ontwikkelingen rondom de kwestie-Irak behoefte ontstaan aan verduidelijking van de positie van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. In dat verband wenst de Kamer van de regering gaarne een reactie te ontvangen op onderstaande vraag en opmerking.

De vraag waarop zij graag een beargumenteerd antwoord ontvangt luidt of de regering van oordeel is dat zich thans een situatie voordoet die voor de regering aanleiding is om de Staten-Generaal, derhalve ook de Eerste Kamer, te informeren op basis van de artikelen 96 en 100 van de Grondwet.

In het College van Senioren is voorts de dringende wens uitgesproken dat, indien de regering voornemens is stappen te zetten waaromtrent zij de Tweede Kamer inlicht, op hetzelfde moment de Eerste Kamer schriftelijk wordt geïnformeerd opdat deze Kamer, direct nadat de Tweede Kamer over die voornemens met de regering van gedachten heeft gewisseld, in de gelegenheid is eveneens met de regering in het openbaar te debatteren.

Ik stel het bijzonder op prijs Uw schriftelijke reactie op het bovenstaande te mogen vernemen uiterlijk op donderdag 6 maart om 17.00 uur.

E.C.M. Jurgens,
(wnd.) voorzitter

E-4

Ministerie van Defensie

Directie Algemene
Beleidszaken

Postbus 20701
2500 ES Den Haag
Telefoon +31(0)703187104
www.mindef.nl

Defensie

Hishog gerejys / K 31/7

200300
1053 31/7/03

Nota

Aan Minister
Staatssecretaris

Dit Afschrift aan SG
CDS
DJZ
DV

Datum 17 maart 2003
Onderwerp Irak

Ten behoeve van uw inbreng tijdens de ingelaste ministerraad van hedenavond over Irak ga ik hieronder in op de belangrijkste aandachtspunten voor de besluitvorming terzake.

Internationale ontwikkelingen

Azoren-top

Op de ingelaste top op de Azoren heeft Bush duidelijk gemaakt weinig tijd meer te geven voor een diplomatieke oplossing voor de in de VN-Veilighedsraad ontstane impasse.

In hun verklaring (zie bijlage 1) over Irak na Hussein bevestigen de drie landen dat zij de territoriale integriteit van Irak vooropstellen, streven naar democratisering van het politieke bestel en geen claims zullen leggen op de olierijkdom van Irak. De verklaring stelt Irak een wederopbouwprogramma en de snelle opheffing van de economische sancties in het vooruitzicht. De verklaring spreekt de intentie uit de internationale gemeenschap, met inbegrip van de VN, nauw te betrekken bij het bestuur, de hulpverlening en de wederopbouw in Irak na het conflict. De VS en het VK zullen zich in dat verband opnieuw tot de VN-Veilighedsraad wenden.

if conflict occurs, we plan to seek the adoption, on an urgent basis, of new United Nations Security Council resolutions that would affirm Iraq's territorial integrity, ensure rapid delivery of humanitarian relief, and endorse an appropriate post-conflict administration for Iraq. We will also propose that the Secretary General be given authority, on an interim basis, to ensure that the humanitarian needs of the Iraqi people continue to be met through the Oil for Food program.

Bij beantwoording datum, ons kenmerk, en onderwerp vermelden

Datum 17 maart 2003
Oms kenmerk

De verklaring spreekt zich minder duidelijk uit over de vraag of een VN-mandaat wordt nagestreefd voor een militaire aanwezigheid in Irak na Saddam Hussein:

Any military presence, should it be necessary, will be temporary and intended to promote security and elimination of weapons of mass destruction; the delivery of humanitarian aid; and the conditions for the reconstruction of Iraq.

VN-Veiligheidsraad

Hedenmiddag is duidelijk geworden dat de VN-Veiligheidsraad niet over de door de VS, het VK en Spanje ingediende resolutie zal stemmen.

President Bush zal vannacht om 2.00 (Nederlandse tijd) een toespraak houden.

NL militaire bijdrage in het kader van militair optreden tegen Irak

De regering heeft eerder geoordeeld dat aanvaarding van een tweede resolutie vanuit juridisch oogpunt niet noodzakelijk is (zie antwoorden op vragen van het kamerlid De Graaf, bijlage 2). Dit betekent tevens dat volgens de regering er voldoende rechtsgrond is voor militair optreden tegen Irak ter afdwinging van al bestaande VN-resoluties. Wel heeft de regering steeds laten weten een dergelijke tweede resolutie "zeer wenselijk" te vinden.

Het oorspronkelijke verzoek van de VS om militaire bijdragen is gevoegd als bijlage 3

8-bijlage

Ministerie van Defensie

CO/DJZ
UB

Kalvermarkt 32
2511 CB Den Haag
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
Telefoon 87258

Defensie

Nota

Aan: ✓ de Minister
de Staatssecretaris

Door tussenkomst de Secretaris-Generaal

Afschrift aan: de Chef Defensiestaf
de Directeur Algemene Beleidszaken
de Bevelhebber der Zeestrijdkrachten

Datum: 17 maart 2003

Dit kenmerk: C2003/206 2003000937

Onderwerp: Irak / OEF juridische gevolgen

Als bijdrage aan de thans lopende besluitvorming terzake van participatie in een eventuele coalitie tot gedwongen ontwapening van Irak en de daaraan gerelateerde besluitvorming terzake van doorlopende participatie in de operatie Enduring Freedom (OEF) bied ik U onderstaande analyse aan

Wat betreft de juridische consequenties van de besluitvorming kunnen de mogelijke scenario's worden gegroepeerd in drie hoofdsenario's

- A. Nederland participeert in de coalitie en draagt het fregat dat thans participeert in OEF daaraan bij.
- B. Nederland participeert in de coalitie maar het fregat blijft uitsluitend ingezet voor OEF
- C. Nederland participeert niet in de coalitie maar het fregat blijft ingezet voor OEF

Ad A en B algemeen

[Redacted text block]

Ad A

Indien het fregat wordt aangeboden als coalitie-eenheid zal het fregat worden voorzien van rules of engagement (ROE) en een taakstelling die past bij deze toewijzing aan de coalitie. Deze ROE zijn reeds voorbereid

[Redacted text block]

Ad B

[Redacted text block]

Volgt de volledige tekst van de speech:

THE WHITE HOUSE
Office of the Press Secretary
March 17, 2003

REMARKS BY THE PRESIDENT IN ADDRESS TO THE NATION
The Cross Hall

THE PRESIDENT: My fellow citizens, events in Iraq have now reached the final days of decision. For more than a decade, the United States and other nations have pursued patient and honorable efforts to disarm the Iraqi regime without war. That regime pledged to reveal and destroy all its weapons of mass destruction as a condition for ending the Persian Gulf War in 1991.

Since then, the world has engaged in 12 years of diplomacy. We have passed more than a dozen resolutions in the United Nations Security Council. We have sent hundreds of weapons inspectors to oversee the disarmament of Iraq. Our good faith has not been returned.

The Iraqi regime has used diplomacy as a ploy to gain time and advantage. It has uniformly defied Security Council resolutions demanding full disarmament. Over the years, U.N. weapon inspectors have been threatened by Iraqi officials, electronically bugged, and systematically deceived. Peaceful efforts to disarm the Iraqi regime have failed again and again -- because we are not dealing with peaceful men.

Intelligence gathered by this and other governments leaves no doubt that the Iraqi regime continues to possess and conceal some of the most lethal weapons ever devised. This regime has already used weapons of mass destruction against Iraq's neighbors and against Iraq's people.

The regime has a history of reckless aggression in the Middle East. It has a deep hatred of America and our friends. And it has aided, trained and harbored terrorists, including operatives of al Qaeda.

The danger is clear: using chemical, biological or, one day, nuclear weapons, obtained with the help of Iraq, the terrorists could fulfill their stated ambitions and kill thousands or hundreds of thousands of innocent people in our country, or any other.

The United States and other nations did nothing to deserve or invite this threat. But we will do everything to defeat it. Instead of drifting along toward tragedy, we will set a course toward safety. Before the day of horror can come, before it is too late to act, this

danger will be removed.

The United States of America has the sovereign authority to use force in assuring its own national security. That duty falls to me, as Commander-in-Chief, by the oath I have sworn, by the oath I will keep.

Recognizing the threat to our country, the United States Congress voted overwhelmingly last year to support the use of force against Iraq. America tried to work with the United Nations to address this threat because we wanted to resolve the issue peacefully. We believe in the mission of the United Nations. One reason the U.N. was founded after the second world war was to confront aggressive dictators, actively and early, before they can attack the innocent and destroy the peace.

In the case of Iraq, the Security Council did act, in the early 1990s. Under Resolutions 678 and 687 -- both still in effect -- the United States and our allies are authorized to use force in ridding Iraq of weapons of mass destruction. This is not a question of authority, it is a question of will.

Last September, I went to the U.N. General Assembly and urged the nations of the world to unite and bring an end to this danger. On November 8th, the Security Council unanimously passed Resolution 1441, finding Iraq in material breach of its obligations, and vowing serious consequences if Iraq did not fully and immediately disarm.

Today, no nation can possibly claim that Iraq has disarmed. And it will not disarm so long as Saddam Hussein holds power. For the last four-and-a-half months, the United States and our allies have worked within the Security Council to enforce that Council's long-standing demands. Yet, some permanent members of the Security Council have publicly announced they will veto any resolution that compels the disarmament of Iraq. These governments share our assessment of the danger, but not our resolve to meet it. Many nations, however, do have the resolve and fortitude to act against this threat to peace, and a broad coalition is now gathering to enforce the just demands of the world. The United Nations Security Council has not lived up to its responsibilities, so we will rise to ours.

In recent days, some governments in the Middle East have been doing their part. They have delivered public and private messages urging the dictator to leave Iraq, so that disarmament can proceed peacefully. He has thus far refused. All the decades of deceit and cruelty have now reached an end. Saddam Hussein and his sons must leave Iraq within 48 hours. Their refusal to do so will result in military conflict, commenced at a time of our choosing. For their own safety, all foreign nationals -- including journalists and inspectors -- should leave Iraq immediately.

Many Iraqis can hear me tonight in a translated radio broadcast, and I have a message for them. If we must begin a military campaign, it will be directed against the lawless men who rule your country and not against you. As our coalition takes away their power, we will deliver the food and medicine you need. We will tear down the apparatus of terror and we will help you to build a new Iraq that is prosperous and free. In a free Iraq, there will be no more wars of aggression against your neighbors, no more poison factories, no more executions of dissidents, no more torture chambers and rape rooms. The tyrant will soon be gone. The day of your liberation is near.

It is too late for Saddam Hussein to remain in power. It is not too late for the Iraqi military to act with honor and protect your country by permitting the peaceful entry of coalition forces to eliminate weapons of mass destruction. Our forces will give Iraqi military units clear instructions on actions they can take to avoid being attacked and destroyed. I urge every member of the Iraqi military and intelligence services, if war comes, do not fight for a dying regime

that is not worth your own life.

And all Iraqi military and civilian personnel should listen carefully to this warning. In any conflict, your fate will depend on your action. Do not destroy oil wells, a source of wealth that belongs to the Iraqi people. Do not obey any command to use weapons of mass destruction against anyone, including the Iraqi people. War crimes will be prosecuted. War criminals will be punished. And it will be no defense to say, "I was just following orders."

Should Saddam Hussein choose confrontation, the American people can know that every measure has been taken to avoid war, and every measure will be taken to win it. Americans understand the costs of conflict because we have paid them in the past. War has no certainty, except the certainty of sacrifice.

Yet, the only way to reduce the harm and duration of war is to apply the full force and might of our military, and we are prepared to do so. If Saddam Hussein attempts to cling to power, he will remain a deadly foe until the end. In desperation, he and terrorists groups might try to conduct terrorist operations against the American people and our friends. These attacks are not inevitable. They are, however, possible. And this very fact underscores the reason we cannot live under the threat of blackmail. The terrorist threat to America and the world will be diminished the moment that Saddam Hussein is disarmed.

Our government is on heightened watch against these dangers. Just as we are preparing to ensure victory in Iraq, we are taking further actions to protect our homeland. In recent days, American authorities have expelled from the country certain individuals with ties to Iraqi intelligence services. Among other measures, I have directed additional security of our airports, and increased Coast Guard patrols of major seaports. The Department of Homeland Security is working closely with the nation's governors to increase armed security at critical facilities across America.

Should enemies strike our country, they would be attempting to shift our attention with panic and weaken our morale with fear. In this, they would fail. No act of theirs can alter the course or shake the resolve of this country. We are a peaceful people -- yet we're not a fragile people, and we will not be intimidated by thugs and killers. If our enemies dare to strike us, they and all who have aided them, will face fearful consequences.

We are now acting because the risks of inaction would be far greater. In one year, or five years, the power of Iraq to inflict harm on all free nations would be multiplied many times over. With these capabilities, Saddam Hussein and his terrorist allies could choose the moment of deadly conflict when they are strongest. We choose to meet that threat now, where it arises, before it can appear suddenly in our skies and cities.

The cause of peace requires all free nations to recognize new and undeniable realities. In the 20th century, some chose to appease murderous dictators, whose threats were allowed to grow into genocide and global war. In this century, when evil men plot chemical, biological and nuclear terror, a policy of appeasement could bring destruction of a kind never before seen on this earth.

Terrorists and terror states do not reveal these threats with fair notice, in formal declarations -- and responding to such enemies only after they have struck first is not self-defense, it is suicide. The security of the world requires disarming Saddam Hussein now.

As we enforce the just demands of the world, we will also honor the deepest commitments of our country. Unlike Saddam Hussein, we believe the Iraqi people are deserving and capable of human liberty. And when the dictator has departed, they can set an example to all the Middle

East of a vital and peaceful and self-governing nation.

The United States, with other countries, will work to advance liberty and peace in that region. Our goal will not be achieved overnight, but it can come over time. The power and appeal of human liberty is felt in every life and every land. And the greatest power of freedom is to overcome hatred and violence, and turn the creative gifts of men and women to the pursuits of peace.

That is the future we choose. Free nations have a duty to defend our people by uniting against the violent. And tonight, as we have done before, America and our allies accept that responsibility.

Good night, and may God continue to bless America.

(end transcript)

Disclaimer Ministerie van Buitenlandse Zaken:

De informatie verzonden met dit e-mailbericht is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Gebruik door onbevoegden, openbaarmaking of vermenigvuldiging is verboden. De afzender is niet aansprakelijk in geval van onjuiste overbrenging van het e-mailbericht en/of bij ontijdige ontvangst daarvan.

Disclaimer Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands:

The information transmitted is intended only for the person or entity to whom or which it is addressed. Unauthorised use, disclosure or copying is strictly prohibited. The sender accepts no liability for the proper transmission of this communication nor for any delay in its receipt.

Effectief

Defensie

Nota

Aan Minister ✓
Staatssecretaris

Div Afschrift aan
SG
CDS
DJZ
DV

Datum 18 maart 2003
Oms kenmerk DAB2003000245
Onderwerp Irak debat met de Tweede Kamer

Hierbij bied ik u een spreekpunt aan ten behoeve van het debat met de Tweede Kamer over Irak. Enkele spreekpunten van uw collega van Buitenlandse Zaken zijn eveneens gevoegd (bijlage 2)

Voorts bevat deze bundel enige achtergrondinformatie

- verklaring minister-president,
- berichten uit de media,
- dagelijkse update van BuZa over diplomatieke ontwikkelingen,
- recente codeberichten,
- toespraak Bush

DE DIRECTEUR ALGEMENE BELEIDSZAKEN.

drs L F F Casteleijn

19 03 03

437

19-3-2003 D2003000916

NL militaire betrokkenheid bij het optreden tegen Irak

Nederland zal geen militaire bijdrage leveren aan een gewapend optreden van de VS en het VK tegen Irak ter afdwinging van VN-Resolutie 1441. Hiermee geeft de regering rekenschap van de verdeeldheid die in internationaal verband is ontstaan, en die ook binnen de Nederlandse samenleving bestaat.

Wel zal Nederland een rol blijven spelen op defensief gebied.

Korte verklaring van de minister-president na de Ministerraad, 17 maart 2003

Gezien de internationale ontwikkelingen rond Irak vandaag, is het kabinet vanavond bijeengekomen voor een extra ministerraad. De situatie geeft daar alle aanleiding toe. De Nederlandse regering heeft altijd ingezet op het bereiken van een oplossing via de weg van de Verenigde Naties. We wilden het diplomatieke pad van de VN tot de laatste centimeter aflopen. Het is dan ook zeer spijtig dat vandaag is gebleken dat het niet is gelukt in de Veiligheidsraad tot overeenstemming te komen. Ik betreur dat bijzonder.

Dat betekent echter niet dat er binnen de Verenigde Naties geen overeenstemming is over het **doel** dat we voor ogen hebben. Het gezamenlijke doel is: onvoorwaardelijke, onmiddellijke en actieve medewerking van Saddam Hussein bij het onschadelijk maken van zijn wapens. Dat is vastgelegd in resolutie 1441.

Die resolutie zegt ook dat er serieuze consequenties zijn als Saddam niet aan de eisen van de internationale gemeenschap tegemoet komt.

Nederland heeft steeds gezegd een eigen afweging te zullen maken. Nu het diplomatieke spoor van de VN is afgebroken, heeft het kabinet gesproken over de nieuwe fase die is ingegaan.

In het bijzonder heeft het kabinet gesproken over de vraag of er sprake is van een 'material breach', een essentiële schending door Saddam van de resoluties van de internationale gemeenschap.

Wij kunnen niet anders constateren dan dat Saddam tot op heden geen gehoor heeft gegeven aan resolutie 1441. In de logische redenering van resolutie 1441 betekent dat ook dat serieuze consequenties nu aan de orde zijn.

Daar komt bij dat de kwestie-Irak al heel lang speelt. Twaalf jaar geleden heeft de VN Saddam voor het eerst opgeroepen te ontwapenen. In die twaalf jaar heeft de Veiligheidsraad in totaal zeventien resoluties aangenomen waarin Saddam wordt aangespoord te voldoen aan de wens van de internationale gemeenschap. Geen enkele daarvan werd door Saddam ingewilligd.

Wij blijven ons tot het laatste toe inzetten voor een oplossing zonder geweld. Dat zijn we ook verplicht aan alle mensen die zich terecht zorgen maken.

Maar gezien de laatste ontwikkelingen moeten we er ernstig rekening mee houden dat het toch komt tot een militair ingrijpen.

Het steeds weer negeren van de nadrukkelijke wens van de internationale gemeenschap maakt Saddam tot een veelpleger. En veelplegers roepen het over zichzelf af als ze op een gegeven moment worden aangepakt.

We moeten de zaken in het juiste perspectief blijven zien. Saddam is niet het slachtoffer van een harde aanpak. Hij is er zelf de aanstichter van.

Internationaal is er echter geen breed draagvlak voor militaire acties tegen Saddam.

Daar komt bij dat ook nationaal geen breed draagvlak bestaat voor actieve militaire steun van Nederland aan acties tegen Saddam. Dan spreek ik zowel over het gevoel in de samenleving als over het draagvlak in het parlement.

Het kabinet heeft daarom besloten dat het een eventuele actie tegen Irak politiek kan steunen. Maar dat het daaraan geen militaire bijdrage zal leveren.

Nederland zal wél zijn rol blijven spelen op defensief gebied. Nederlandse Patriots blijven aanwezig op het grondgebied van NAVO-bondgenoot Turkije.

Vanzelfsprekend zal Nederland ook volop meedoen aan de heropbouw van een vrij, democratisch Irak nadat een eventueel gewapend conflict voorbij is. Die wederopbouw zal onder de vlag van de VN gestalte moeten krijgen.

Medewerking Irak aan inspecties: 'further material breach'

- Irak weigert al twaalf jaar lang te ontwapenen en volledig mee te werken aan de inspecties (17 resoluties);
- Irak heeft de inspecties zelfs actief tegengewerkt en inspecteurs misleid;
- Het oordeel van UNSCOM en het IAEA en UNMOVIC over de Iraakse wapenopgaven is telkens geweest: onvolledig en (deels) onjuist;
- Resolutie 1441 geeft aan dat Irak in 'material breach' was van zijn ontwapeningsverplichtingen;
- Resolutie 1441 gaf Irak een laatste kans te ontwapenen en onmiddellijk, onvoorwaardelijk en actief mee te werken met de inspecteurs;
- De bewijslast lag bij Irak en niet bij de inspecteurs;
- Blix en El Baradei hebben sindsdien telkenmale aangegeven dat de Iraakse medewerking beter moest, en dat bewijzen moesten worden geleverd;
- UNMOVIC's heeft in zijn werkdocument van 6 maart 29 clusters van vragen geïdentificeerd, grotendeels gebaseerd op vragen die al sinds 1991 bestaan;
- De openstaande vragen betreffen ondermeer:
  - informatie over 21.000 liter biologische- en chemische middelen, waaronder 10.000 liter miltvuur,
  - rakettechnologie, vliegtuigbommen met een biologische- en/of chemische lading
  - en informatie over onbemande vliegtuigen;
- Op geen enkele van deze 29 clusters van vragen heeft Irak afdoende antwoord gegeven;
- Irak is gedurende vele jaren geweest op zijn verantwoordelijkheid deze vragen te beantwoorden;
- Blix wees zelf op het ontwikkelde administratieve systeem in Irak, dat Bagdad in staat had moeten stellen dergelijke vragen te beantwoorden;
- Iraakse wetenschappers konden niet vrijelijk worden verhoord;
- De medewerking die Irak aan het eind nog bood was 'too little and too late'. Er is sprake van "further material breach".

NL militaire betrokkenheid bij het optreden tegen Irak

NB: Deze aantekening is ter achtergrond. Defensie heeft ter zake spreekpunten gemaakt voor minister Kamp

Nederland zal geen militaire bijdrage leveren aan een gewapend optreden van de VS c.s. tegen Irak ter afdwinging van VN-Resolutie 1441. Wel zal Nederland een rol blijven spelen op defensief gebied. De inzet ten behoeve van Turkije en in het kader van operatie Enduring Freedom blijft gehandhaafd.